

2021-09-28

Till: Kompetensnämnden, Socialnämnden och
Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av styrning och ledning av arbetsmarknadsinsatser

Vi har genomfört en granskning av kommunens styrning och ledning av arbetsmarknadsinsatser. Bakgrunden till vår granskning är att vi noterat att det för Kompetensnämndens saknas mål för nämndens ansvarsområde inom arbetsmarknadsområdet. Till det har det den 1 juli 2020 skett en ändring i skollagen som avser att Komvux kompletteras i syfte att tydliggöra att utbildningen utgör en grund för kompetensförsörjningen till arbetslivet samt att den ska möjliggöra fortsatt utbildning. Vi har bland annat mot denna bakgrund sett att det finns risk för brister i styrningen och uppföljningen av kommunens arbetsmarknadsinsatser.

Vårt övergripande syfte med granskningen har varit att bedöma om kompetensnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Granskningen är en del i vår revisionsplan för år 2021.

Utifrån den genomförda granskningen är vår övergripande bedömning att kompetensnämndens styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna inte är tillfredsställande.

Vår granskning visar att den politiska styrningen av arbetsmarknadsinsatserna är otydlig. Vi ställer oss frågande till hur ansvarsfördelningen gällande arbetsmarknadsinsatser ser ut mellan kompetensnämnden och kommunstyrelsen och bedömer att de styrande dokumenten inte tydligt ger någon ledning av vilket ansvar eller mandat kompetensnämnden har över arbetslöshetsfrågorna och arbetsmarknadsinsatser i kommun. Vi kan konstatera att kompetensnämnden saknar politiska mål kopplat till denna verksamhet, vilket leder till otydlighet på vilket sätt nämnden styr och prioriterar i verksamheten.

Av vår granskning framgår också att den interna samverkan i kommunen rörande arbetsmarknadsinsatser fungerar väl på enhetsnivå. Vi anser dock att den övergripande samverkan på nämndnivå bör utvecklas för att få en tydlig styrning och prioritering i de nämndgemensamma frågorna. I detta bör ingå att tydliggöra vilka målgrupper som ska prioriteras för kommunens arbetsmarknadsinsatser och hur en ändamålsenlig styrning och organisation bör se ut för att nå detta.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kompetensnämnden och kommunstyrelsen att:

- I dialog tydliggöra nämndens ansvar som arbetslöshetsnämnd.
- Utveckla arbetet med styrning och uppföljning av arbetsmarknadsinsatser.
- Överväga att lyfta frågan om införande av nya vuxenutbildningar som beslut i kompetensnämnden, då det är en angelägen och strategisk fråga för nämnden.
- Utveckla samverkan med kommunstyrelsen och socialnämnden i nämndgemensamma mål och insatser.

JÄRFÄLLA

Kommunrevisionen

2021-09-28

- Överväg att utreda om nuvarande organisering av arbetsmarknadsinsatser bäst svarar upp emot de målgrupper kommunen vill prioritera.

Vi önskar att kompetensnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen inkommer med yttrande och redovisning av hur man avser att utveckla verksamheten mot bakgrund av vår granskning och rekommendationer. Yttrande önskas senast 15 januari 2022.

Järfälla 2021-09-28

För revisorerna i Järfälla kommun

Anders Sörensen
Vice ordförande

Ann Persson
Revisor

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

Rapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2021-09-28

Antal sidor 16

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Arbetsmarknadsverksamheten i Järfälla kommun i siffror	5
3.2	Organisation, mål och uppföljning	8
3.3	Vuxenutbildningens utveckling	11
3.4	Samverkan	12
4	Slutsats och rekommendationer	14
4.1	Rekommendationer	15

1 Sammanfattning

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens styrning och ledning av arbetsmarknadsinsatser. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kompetensnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kompetensnämndens styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna inte är tillfredsställande.

Av granskningen framgår att den politiska styrningen av arbetsmarknadsinsatserna är otydlig. Vi ställer oss frågande till hur ansvarsfördelningen gällande arbetsmarknadsinsatser ser ut mellan kompetensnämnden och kommunstyrelsen. Av de styrande dokumenten framgår inte tydligt på vilket ansvar eller mandat kompetensnämnden har över arbetslöshetsfrågorna och arbetsmarknadsinsatser i kommun. Kompetensnämnden saknar även politiska mål kopplat till denna verksamhet. Det är otydligt på vilket sätt kompetensnämnden styr och prioriterar i verksamheten. Otydligheten i den politiska styrningen bekräftas av intervjuer på förvaltningsnivå.

Granskningen visar även att styrningen av den kommunala vuxenutbildningen kan utvecklas. Beslut om införande av nya utbildningar fattas av rektor på delegation från nämnden. Att rektor fattar beslut är korrekt enligt delegationsordningen men vi anser att det är en angelägen fråga och att nämnden bör vara mer aktiv i styrning och prioritering.

Av granskningen framgår att den interna samverkan i kommunen rörande arbetsmarknadsinsatser fungerar väl på enhetsnivå. Den övergripande samverkan på nämndnivå bör dock utvecklas för att få en tydlig styrning och prioritering i de nämndgemensamma frågorna.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kompetensnämnden och kommunstyrelsen att:

- I dialog tydliggöra kompetensnämndens ansvar som arbetslöshetsnämnd.
- Kompetensnämnden att utveckla arbetet med styrning och uppföljning av arbetsmarknadsinsatser.
- Kompetensnämnden att överväga att lyfta frågan om införande av nya vuxenutbildningar som beslut i nämnden, då det är en angelägen och strategisk fråga för nämnden.
- Kompetensnämnden att utveckla samverkan med kommunstyrelsen och socialnämnden i nämndgemensamma mål och insatser.
- Kommunstyrelsen att överväga att utreda möjligheterna att samorganisera arbetsmarknadsenheten under socialförvaltningen.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens styrning och ledning av arbetsmarknadsinsatser. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

I Järfälla kommun ansvarar Kompetensnämnden för gymnasieutbildning (inkluderat gymnasiesärskolan), vuxenutbildning (inkluderat särvox, komvux och SFI) samt arbetsmarknadsinsatser, i egenskap av arbetslöshetsnämnd.

Kommunfullmäktige har genom beslut om mål och budget (KF 2019-06-17 § 97) givit kompetensnämnden två nämndspecifika mål för 2020–2022, nämligen att:

- Alla elevers resultat ska förbättras
- Alla elever ska uppleva ökad trygghet och studiero.

I nämndens verksamhetsplan för 2021 finns inga specifika mål angivna för nämndens ansvarsområde inom arbetsmarknadsområdet. Den 1 juli 2020 trädde en ändring i skollagen i kraft (2010:800). Lagändringen syftar till att Komvux i högre grad ska bidra till kompetensförsörjningen. Förändringen innebär att Komvux kompletteras i syfte att tydliggöra att utbildningen utgör en grund för kompetensförsörjningen till arbetslivet samt att den ska möjliggöra fortsatt utbildning.

Revisorerna har i sin riskanalys sett att det finns risk för brister i styrningen och uppföljningen inom nämndens ansvar för arbetsmarknadsinsatser och arbete för att stödja enskilda till egen sysselsättning. Revisorerna bedömer därmed att nämndens ansvar inom detta område behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kompetensnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna.

Syftet har brutits ned i följande revisionsfrågor:

- Finns det en tydlig ansvarsfördelning avseende de kommunala arbetsmarknadsinsatserna?
- Är nämndens roll och ansvar som arbetslöshetsnämnd tydlig och förankrad?
- Finns det tydliga och förankrade mål samt en tillräcklig måluppfyllelse avseende de kommunala arbetsmarknadsinsatserna?
- Hur följer kompetensnämnden upp arbetet med att uppnå utpekade mål? Vilken kunskap efterfrågar kompetensnämnden för att följa arbetsmarknadens och Komvuxutbildningens utveckling i Järfälla?
- Vilka åtgärder har kompetensnämnden vidtagit för att säkerställa att Komvuxutbildningen är följsam till ändring av Skollagen (2010:800) 1 juli 2020?
- Finns det en fungerande samverkan avseende de kommunala arbetsmarknadsinsatserna mellan kompetensnämnden, kommunstyrelsen och socialnämnden?

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

- Finns det en fungerande samverkan med externa aktörer tex arbetsförmedlingen?

Med arbetsmarknadsinsatser avses i denna granskning de insatser som genomförs för att öka förutsättningarna för sysselsättning i kommunen.

Granskningen omfattar kompetensnämndens ansvar för arbetsmarknadsinsatser och dess roll som arbetslöshetsnämnd. Granskningen omfattar inte kommunens näringslivsinsatser.

2.2 Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen kommer att genomföras genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstemän och politiker.

Granskningen har genomförts av Martin Jansson, kommunal yrkesrevisor och Lovisa Jansson, kommunal yrkesrevisor under ledning av Mikael Lind, certifierad kommunal revisor.

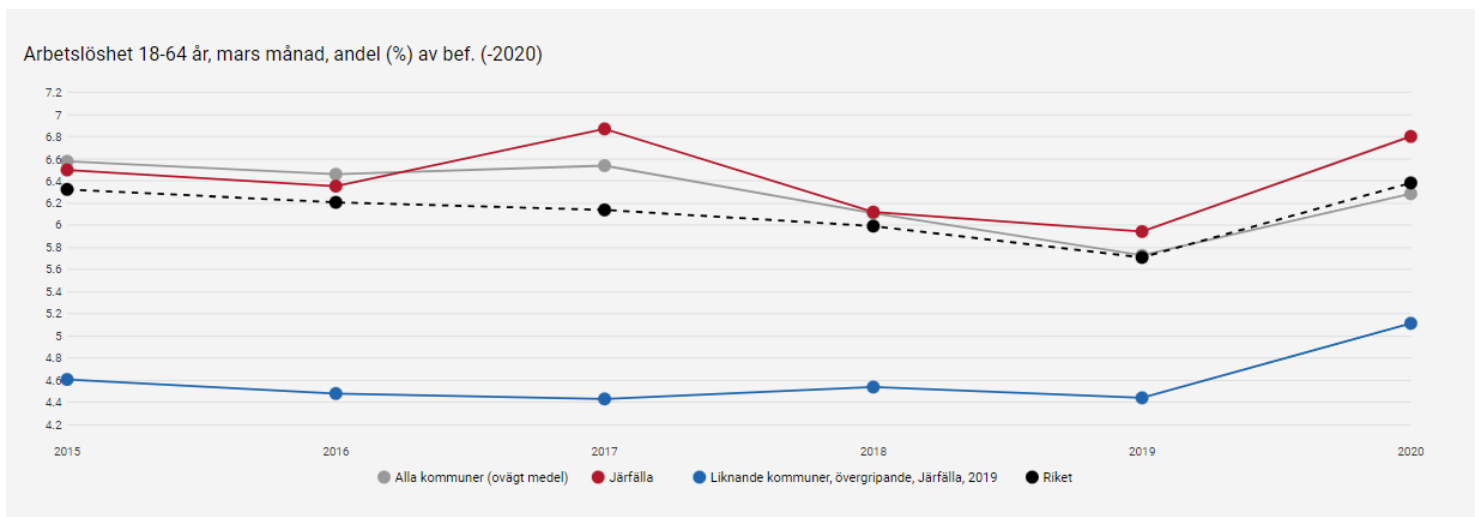
Rapporten är faktakontrollerad av intervjuade tjänstepersoner.

3 Resultat av granskningen

3.1 Arbetsmarknadsverksamheten i Järfälla kommun i siffror

Statistiken i följande avsnitt är hämtad från databasen Kolada, Rådet för kommunala analyser (RKA). För att sätta statistiken i ett sammanhang jämförs Järfälla kommun med liknande kommuner¹.

Arbetslösheten i Järfälla kommun (röd linje) har de senaste åren varit på en något högre nivå än liknande kommuner (blå linje) men på en liknande nivå som riket² (svart streckad linje) och alla kommuner³ (grå linje).

¹ Bygger på viktningen strukturkostnad 60 %, befolkning 20 % och skattekraft 20 %. De kommuner som är inkluderade i jämförelsen är: Botkyrka, Haninge, Huddinge, Kungsbacka, Lerum, Tyresö och Värmdö.

² Genomsnittligt värde per invånare.

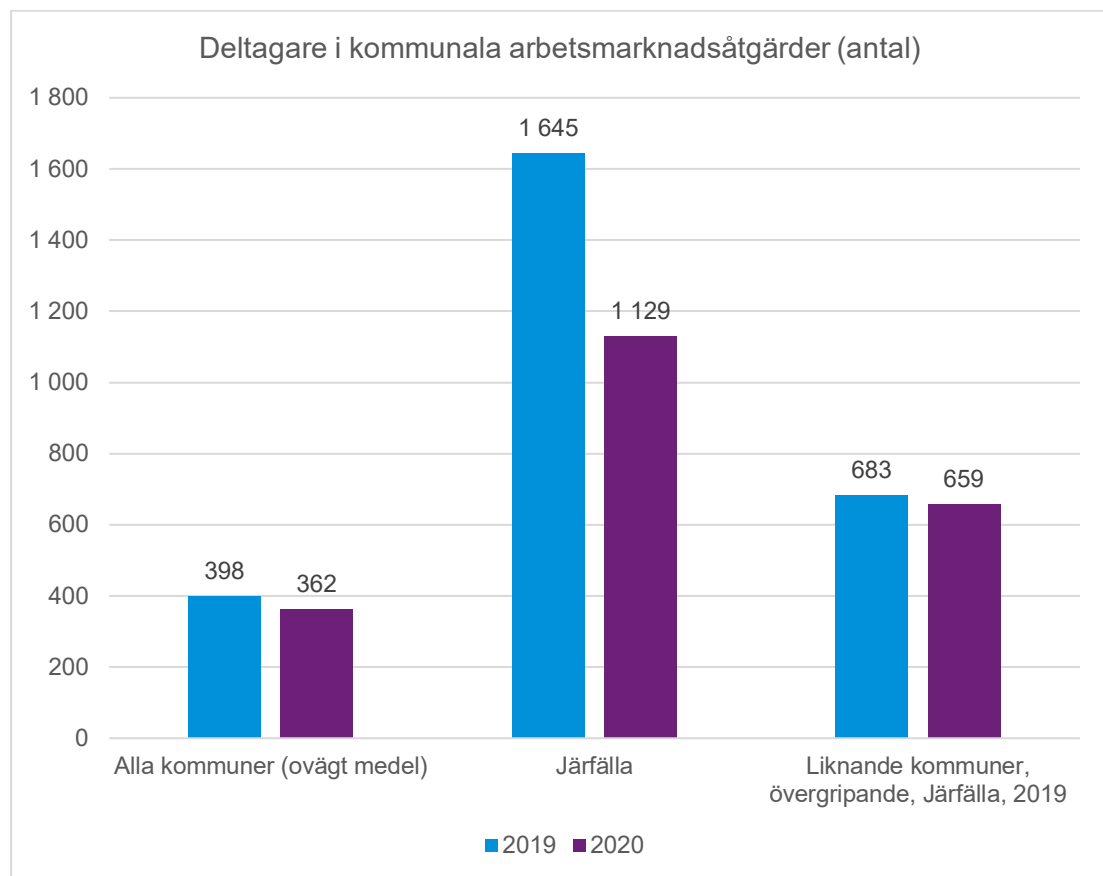
³ Ovägt medelvärde för alla kommuner som har ett inrapporterat värde.

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

Diagrammet nedan visar antalet deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder åren 2019 och 2020. Av diagrammet framgår att Järfälla kommun år 2020 hade nästan dubbelt så många deltagare som genomsnittet för liknande kommuner och mer än tre gånger så många deltagare som genomsnittet för samtliga kommuner.

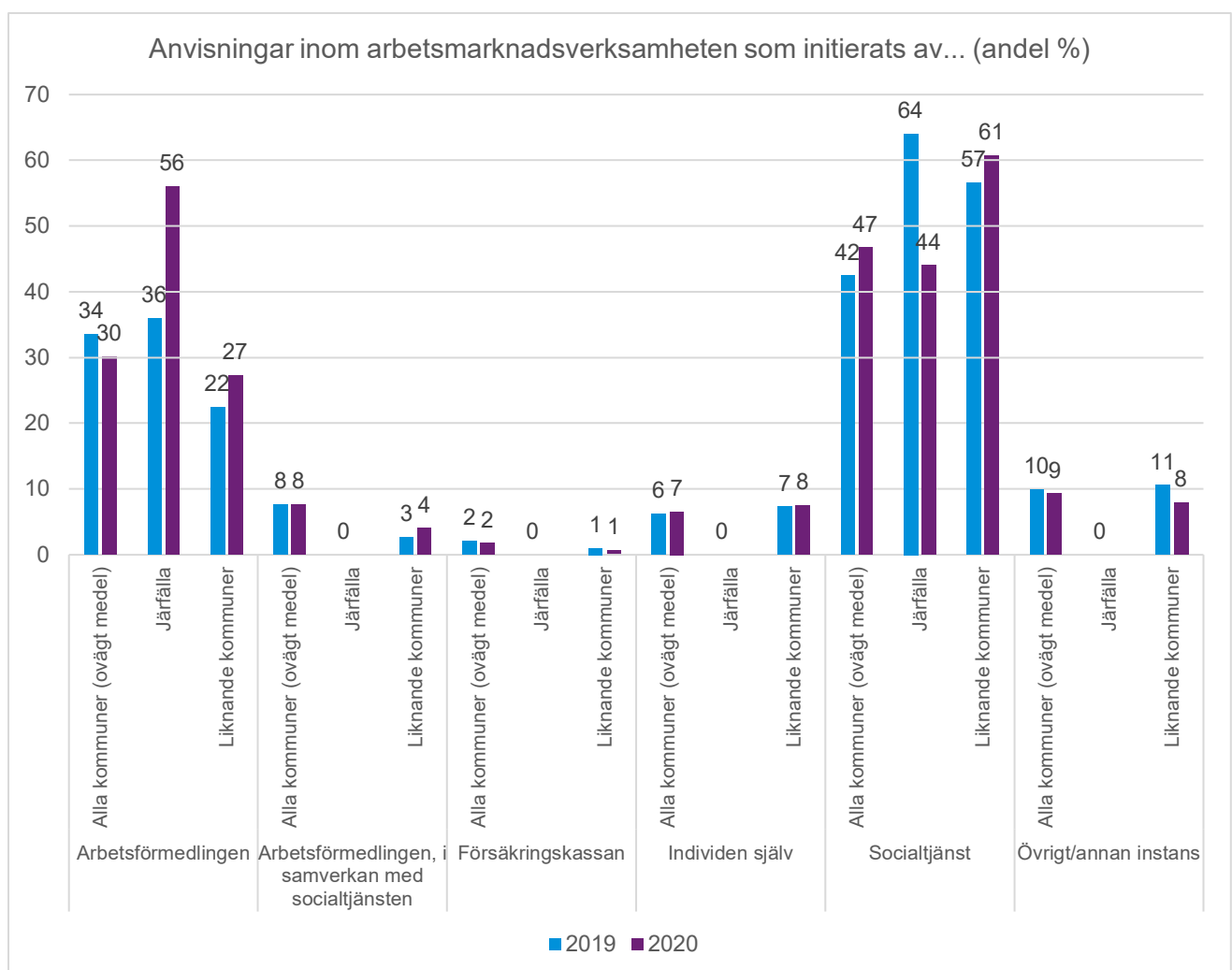

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

Diagrammet nedan visar vilka som initierat anvisningar inom arbetsmarknadsverksamheten för åren 2019 och 2020. I jämförelse med liknande kommuner och genomsnittet för alla kommuner tar Järfälla kommun emot en högre andel av anvisningar från Arbetsförmedlingen.

3.2 Organisation, mål och uppföljning

Av kompetensnämndens reglemente⁵ framgår att nämnden är Järfälla kommuns arbetslöshetsnämnd och svarar därmed för kommunens arbetsmarknadsinsatser. I nämndens uppgifter ingår även:

- Gymnasieutbildning (inkl. gymnasiesärskola)
- Vuxenutbildning (inkl. gymnasial och förgymnasial utbildning, SFI och sär vux).
- Arbetsmarknadsinsatser
- Personuppgiftsansvar och registeransvar enligt dataskyddsförordningen för de register som nämnden för i sin verksamhet och förfogar över.
- Uppgifter som ålagts nämnden enligt beslut av fullmäktige.

Att kompetensnämnden är arbetslöshetsnämnd framgår även av kommunens mål och budget 2021-2023. I mål- och budgetdokument från 2019 och 2020 uppges kommunstyrelsen vara arbetslöshetsnämnd. Kommunstyrelsen har även, enligt mål och budget 2021-2023, det övergripande ansvaret för arbetsmarknadsfrågor.

Kompetensnämndens förvaltning är kompetensförvaltningen. Förvaltningen består av följande avdelningar⁶:

- *Ledning och verksamhetsstöd* arbetar med övergripande frågor gällande kompetensnämndens huvudmannaskap för arbetsmarknadsinsatser, gymnasie- och vuxenutbildning, KomTek samt studie- och yrkesvägledning.
- *Vux vägledning* arbetar med studie- och yrkesvägledning för vuxna Järfällabor.
- *Järfälla lärcentrum* är kommunen egen utförare av vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, utbildning i svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna.
- *Ung vägledning* arbetar med studie och yrkesvägledning för Järfällaungdomar mellan 16-24 år samt med viss myndighetsutövning inom ramen för pedagogkonsult.
- *Järfälla gymnasium* är kommunens egen utförare av gymnasieutbildning.
- *KomTek* är den kommunala teknik- och entreprenörsskolan.
- *Arbetsmarknadsenheten* arbetar med matchning, arbetsprövning och sysselsättning för unga och vuxna med behov av stöd för att bli självförsörjande.

⁵ Antaget av kommunfullmäktige 2018-12-17 § 162.

⁶ I samband med faktakontroll framkom att en organisationsförändring har skett under tiden granskningen genomfördes. Från 1 september 2021 är Ung vägledning och Vux vägledning en gemensam enhet under Järfälla vuxenutbildning. Även Järfälla Lärcentrum har inordnats under som en enhet under Järfälla vuxenutbildning.

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsinsatser i Järfälla kommun hanteras inom arbetsmarknadsenheten under kompetensnämnden. Exempel på insatser är extratjänster, välfärdsjobb, arbetsträning, jobbsökeriet⁷ och OSA-platser⁸.

Insatserna finansieras i huvudsak med statligt stöd i form av subventioner från Arbetsförmedlingen. Graden av statlig subventionering varierar mellan insatserna. Den del av insatserna som inte täcks av statliga subventioner finansieras av kommunstyrelsen. Kompetensnämnden har även en grundbudget för enheten som bland annat täcker insatserna OSA-platser och jobbsökeriet.

Vid intervju framförs att nämndens verksamheter är utförare av arbetsmarknadsinsatser och agerar på uppdrag från kommunstyrelsen och socialnämnden. Det beskrivs att budgeten för arbetsmarknadsinsatserna finns hos kommunstyrelsens förvaltning och nämnden verkställer uppdrag utifrån de förutsättningar som ges.

Av intervjuer framgår att organisationens upplevs som komplex och att framför allt arbetsmarknadsenheten inte riktigt upplevs passa in någonstans. Den beskrivs som en "udda fågel" i kompetensförvaltningen.

3.2.1 Nämndens mål

Nämndens mål anges i kommunens mål och budget 2021-2023. Kompetensnämnden har inte några mål kopplade till arbetsmarknadsinsatser. De angivna målen för nämndens verksamhetsområden är:

- Alla elevers resultat ska förbättras.
- Alla elever ska uppleva öka trygghet och studiero.

I nämndens verksamhetsplan anges indikatorer för målen ska följas upp för avdelningarna (i) Järfälla gymnasium, (ii) Järfälla lärcentrum och (iii) Vux vägledning.

Arbetsmarknadsenheten har i enhetens verksamhetsplan angett verksamhetsmål för 2021. Enheten har 6 verksamhetsmål för året. I verksamhetsplanen anges även de uppdrag som verksamheten har fått från socialförvaltningen, totalt 10 uppdrag.

För kommunstyrelsen anges ett mål kopplat till arbetsmarknadsinsatser i mål och budget 2021-2023:

- Arbetslösheten ska minska.

3.2.2 Uppföljning

Kompetensnämnden hade samma mål angivna i mål och budget år 2020 som år 2021, dvs. inga mål kopplade till arbetsmarknadsinsatser. I verksamhetsberättelsen ges dock en kort uppföljning av arbetsmarknadsinsatser under rubriken "Viktiga händelser":

⁷ Jobbsökar-workshop.

⁸ Offentligt skyddat arbete, arbetsmarknadsåtgärd avsedd att ge människor med funktionsnedsättning eller nedsatt arbetsförmåga sysselsättning.

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

- *Fler deltagare i arbetsmarknadsinsatser:* I uppföljningen framgår att arbetsmarknadsenheten i samarbete med socialförvaltningen och arbetsförmedlingen har börjat anställa personer som uppbär socialbidrag i 6 månader, samt intensivt samarbete med försörjningsstöd och Arbetsförmedlingen gällande extratjänstanställningar.
- *Nya yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen:* Järfälla Lärcentrum startade under 2020 upp tre olika yrkesutbildningar: (i) undersköterskeutbildning, (ii) äldreomsorgslyftet i samarbete med äldreomsorgen inom socialförvaltningen samt (iii) barnskötarutbildning.

I arbetsmarknadsenhetens verksamhetsberättelse 2020 görs uppföljningar av volymer inom (i) sommarjobb, (ii) Sportoteket Järfälla⁹, (iii) tjänsten Återbruka¹⁰ och (iv) arbetsmarknadsinsatser.

Följande nyckeltal följs upp inom området arbetsmarknadsinsatser.

Remitterade deltagare till arbetsmarknadsinsatser	2018	2019	2020
Antal från Arbetsförmedlingen...	381	305	325
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(9,8 %)
Antal från socialförvaltningen...	262	526	612
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(4,1 %)
Totalt...	643	831	937
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(6,1 %)

Fördelning av deltagare mellan arbetsmarknadsinsatser	2018	2019	2020
Antal till jobbsökeri (andel av total) ...	138 (21,4 %)	354 (42,6 %)	252 (26,9 %)
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(0,0 %)
Antal till arbetsträning (andel av total) ...	49 (7,6 %)	342 (41,2 %)	226 (24,1 %)
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(4,9 %)
Antal till välfärdsjobb (andel av total) ...	456 (70,9 %)	135 (16,2 %)	459 (49 %)
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(10 %)
Totalt...	643	831	937
...andel nyanlända (vistats i <3 år i Sverige)	-	-	(6,1 %)

⁹ Utlåning av sportutrustning.

¹⁰ Tjänsten omfattar att transportera, renovera och demontera återbrukningsbart material.

I Järfälla Lärcentrums verksamhetsberättelse görs uppföljningar av de av fullmäktige angivna målen för nämnden¹¹. Utöver uppföljning av kommunens mål redovisas en kvalitetsrapport i verksamhetsberättelsen med fokus på nationella mål, krav och riktlinjer. I kvalitetsrapporten följs antal kursdeltagare på Järfälla Lärcentrum, (ii) antal avslut i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, (iii) progression i SFI (svenska för invandrare), (iv) studieresultat och likvärdighet samt (v) elevernas upplevelse av skolan.

Vid intervjuer lyfts att nämnden inte har några mål rörande arbetsmarknadsinsatser då nämnden inte har beställaruppdraget utan endast är utförare.

3.2.3 Bedömning

Vi kan konstatera att det framgår av både reglemente och kommunens mål- och budget att kompetensnämnden är Järfälla kommuns arbetslöshetsnämnd. Nämnden har inte några mål kopplade till ansvaret som arbetslöshetsnämnd eller till arbetsmarknadsinsatser. Kommunstyrelsen har däremot mål rörande minskad arbetslöshet och har även det övergripande ansvaret för arbetsmarknadsfrågor. Vi ställer oss frågande till hur ansvarsfördelningen gällande arbetsmarknadsinsatser ser ut mellan kompetensnämnden och kommunstyrelsen. Av de styrande dokumenten framgår inte tydligt vilket ansvar eller mandat kompetensnämnden har över arbetslöshetsfrågorna och arbetsmarknadsinsatser i kommun.

Otydligheten förstärks av att kompetensnämnden i intervjuer beskrivs som utförare av uppdrag som ges av kommunstyrelsen och socialnämnden. Vi ställer oss frågande till på vilket sätt nämnden styr och prioriterar verksamheten.

Vi kan konstatera att det sker uppföljning av omfattningen av arbetsmarknadsinsatserna i arbetsmarknadsenhetens verksamhetsberättelse.

3.3 Vuxenutbildningens utveckling

Ändringen i skollagen (2010:800) den 1 juli 2020 innebar att de övergripande målen för utbildningen utökats så att det framgår att utbildningen även ska utgöra bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning.

I Järfälla kommun har, enligt kompetensnämndens delegationsordning¹², rektor för Järfälla lärcentrum ansvaret för att besluta om vilka nationella kurser som ska ges i kommunens regi. Rektor för Järfälla Lärcentrum beslutade i februari 2020 om utökning av utbildningsalternativ i egen regi. Utökningen avsåg vård- och omsorgsutbildning samt barn- och fritidsutbildning.

Nämnden har informerats om de nya utbildningarna i samband med delårsrapportering i april och augusti 2020 samt i verksamhetsberättelse 2020. I rapporteringen framgår

¹¹ (i) Alla elevers resultat ska förbättras och (ii) alla elever ska uppleva ökad trygghet och studiero.

¹² Fastställd av kompetensnämnden 2020-05-26 § 29

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

att "syftet med vårdutbildningen är att stärka den kommunala kompetensen samt säkerställa kompetensförsörjningen i kommunen".

Vux Vägledning ska under 2021 genomföra en ny upphandling av externa utbildningsanordnare. Det är den första upphandlingen sedan lagändringen trädde i kraft.

Av intervjuer framgår att det inte har genomförts någon kartläggning av utbildningsbehovet i kommunen. Vid faktakontroll framgår dock att Arbetsförmedlingen, Skolverket och SCB kontinuerligt levererar prognoser och kartläggningar som utgör beslutsunderlag när kommunen inför nya utbildningar.

3.3.1 Bedömning

Vi kan konstatera att beslut om införande av nya utbildningar har tagits av rektor och att nämnden har informerats om detta, i enlighet med nämndens delegationsordning. Vi bedömer dock att frågan rörande vuxenutbildningen är angelägen och bör ges mer tyngd i nämnden än ett delegationsärende. Vidare anser vi att det bör övervägas om det är möjligt att bearbeta de prognoser och kartläggningar som genomförs av Arbetsförmedlingen, Skolverket och SCB så att de får en mer lokal prägel utifrån Järfälla kommun.

3.4 Samverkan

Samverkan genom överenskommelser sker både internt i kommunen och externt med andra aktörer. Förvaltningschef har delegation på att teckna avtal/kontrakt och överenskommelser med stat, landsting, andra kommuner, företag och organisationer. Förvaltningschef kan vidaredelegera uppdraget till rektor/enhetschef.

3.4.1 Intern samverkan

Den interna samverkan i kommunen sker framför allt mellan kompetensnämnden och kommunstyrelsen och socialnämnden. Kompetensnämndens verksamheter agerar utförare av uppdrag från kommunstyrelsen och socialnämnden.

Det finns överenskommelser mellan kommunstyrelsen och kompetensnämnden gällande:

- **Coaching, matchning, arbetsmarknadsinsatser och stärka målgruppen vis mottagningsboende att bli jobbready.** Överenskommelsen tecknades mellan kommunstyrelseförvaltningens enhet för social hållbarhet och arbetsmarknadsenheten.
 - *Ersättning:* Social hållbarhet ersätter en arbetsmarknadskonsult med 0,4 % tjänst, två dagar i veckan.
 - *Tidplan:* 2020-01-15-2020-16-30, därefter ska omprövning ske utifrån behov och resurser.

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

- **Beställning av trygghetsvårdar.** Överenskommelsen tecknades mellan kompetensnämnden och kommunstyrelseförvaltningen.
 - *Ersättning:* Framgår inte av överenskommelse.
 - *Tidplan:* Perioden 2021.

Av kommunens mål och budget år 2021 framgår även att det pågår en jobsatsning för integration. Budget för jobsatsningen ligger hos kommunstyrelseförvaltningen.

Samverkan mellan kompetensnämnden och socialnämnden sker framför allt i arbetsmarknadsenheten och Järfälla Lärcentrum. Arbetsmarknadsenheten utför uppdrag från socialförvaltningen vilket framgår av enhetens verksamhetsplan 2021 där samtliga uppdrag finns listade. Uppdragen gäller t.ex. arbetsförmågebedömning, arbetspraktik, arbetsträning, placerings- och samverkansrutiner med IFO, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, barn- och utbildningsförvaltning och andra myndigheter samt sommarpraktik för personer med tillfälligt försörjningsstöd under sommarperioden.

Arbetsmarknadsenheten tar emot deltagare för arbetsmarknadsenheter som remitterats från socialförvaltningen. Vid remittering till arbetsmarknadsenheten tilldelas varje deltagare en arbetsmarknadskonsulent som månatligen följer upp deltagarens insats. Resultatet av insatsen återspeglaras till den remitterande myndigheten.

Järfälla Lärcentrum genomför yrkesutbildningar inom vård och omsorg i samarbete med socialförvaltningen, t.ex. äldreomsorgslyftet.

Av intervjuer framgår att det finns mycket intern samverkan i vardagen på enhetsnivå som upplevs fungera väl. Det lyfts dock att förvaltningarna har olika kulturer, prioriteringar och förutsättningar vilket försvårar samverkan och förståelsen för varandras olika uppdrag.

3.4.2 Samverkan med externa aktörer

Kompetensnämndens verksamheter samverkar med andra kommuner, utbildningsinstanser, Arbetsförmedlingen, Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA) och andra myndigheter.

Förvaltningschefer och enhetschefer/rektorer har t.ex. ingått överenskommelser gällande:

- Samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering. Sker i samarbete med andra kommuner¹³, Arbetsförmedlingen och DUA.
- Utökad antal sommarjobb för ungdomar. Sker i samarbete med Arbetsförmedlingen.
- Samverkansprojektet "Framtidslabbet" med stöd från Europeiska socialfonden. Sker i samverkan med Upplands-Bro kommun.

¹³ Ekerö kommun, Solna stad, Sundbybergs stad och Upplands-Bro kommun.

Arbetsförmedlingen remitterar deltagare för arbetsmarknadsinsatser till arbetsmarknadsenheten. Vid remittering till arbetsmarknadsenheten tilldelas varje deltagare en arbetsmarknadskonsulent som månatligen följer upp deltagarens insats. Resultatet av insatsen återrapporteras till den remitterande myndigheten.

3.4.3 Bedömning

Vi kan konstatera att kompetensnämnden samverkar både internt och externt. Den interna samverkan framstår, utifrån intervjuade, fungera väl på enhetsnivå, även om kulturskillnader mellan de olika förvaltningarna till viss del är försvårande.

Det är positivt att samverkan beskrivs fungera väl på enhetsnivå men det behöver även finnas en strategisk och styrande samverkan på övergripande nivå. Vi bedömer att det finns behov av att utveckla samverkan på en övergripande strategisk nivå. I dagsläget saknas en strukturerad nämndsamverkan mellan kompetensnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen gällande styrning och prioritering i de nämndgemensamma frågorna. Samverkan på enhetsnivå riskerar att bli personberoende vilket kan leda till försämrade samverkan när medarbetare byter arbetsuppgifter eller arbetsgivare.

Vidare ställer vi oss frågande till att det har ingåtts en överenskommelse mellan en nämnd och förvaltning, se 3.4.1. Utformningen av överenskommelser mellan förvaltning och nämnd, istället för mellan två nämnder, anser vi förstärker otydligheten i den övergripande ledningen.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kompetensnämndens styrning och ledning, samverkan och uppföljning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna inte är tillfredsställande.

Av granskningen framgår att den politiska styrningen av arbetsmarknadsinsatserna är otydlig. Vi ställer oss frågande till hur ansvarsfördelningen gällande arbetsmarknadsinsatser ser ut mellan kompetensnämnden och kommunstyrelsen. Av de styrande dokumenten framgår inte tydligt på vilket ansvar eller mandat kompetensnämnden har över arbetslöshetsfrågorna och arbetsmarknadsinsatser i kommun. Kompetensnämnden saknar även politiska mål kopplat till denna verksamhet. Det är otydligt på vilket sätt kompetensnämnden styr och prioriterar i verksamheten. Otydligheten i den politiska styrningen bekräftas av intervjuer på förvaltningsnivå.

Granskningen visar även att styrningen av den kommunala vuxenutbildningen kan utvecklas. Beslut om införande av nya utbildningar fattas av rektor på delegation från nämnden. Att rektor fattar beslut är korrekt enligt delegationsordningen men vi anser att det är en angelägen fråga och att nämnden bör vara mer aktiv i styrning och prioritering.

Av granskningen framgår att den interna samverkan i kommunen rörande arbetsmarknadsinsatser fungerar väl på enhetsnivå. Den övergripande samverkan på nämndnivå bör dock utvecklas för att få en tydlig styrning och prioritering i de nämndgemensamma frågorna.

Järfälla kommun

Granskning av styrning och ledning av kommunens arbetsmarknadsinsatser

2021-09-28

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kompetensnämnden att:

- I dialog med kommunstyrelsen tydliggöra nämndens ansvar som arbetslöshetsnämnd.
- Utveckla arbetet med styrning och uppföljning av arbetsmarknadsinsatser.
- Överväga att lyfta frågan om införande av nya vuxenutbildningar i nämnden, då det är en angelägen och strategisk fråga för nämnden.
- Utveckla samverkan med kommunstyrelsen och socialnämnden i nämndgemensamma mål och insatser.
- Överväg att utreda möjligheterna att samorganisera arbetsmarknadsenheten under socialförvaltningen.

Datum som ovan

KPMG AB

Mikael Lind

Certifierad kommunal revisor

Martin Jansson

Kommunal revisor

Lovisa Jansson

Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.